SEPTEMBER 8 — 12:00

იღია გრინგოლი – ვიოლინო
პიტერ ფაული – ფორტეპიანო

იგორ სტრავინსკი (1882–1971)
სამი პიესა ბალეტიდან „ფასკუნჯი"
პრელუდია და პრინცესების რონდო
ნაცნობა
სკერცო

ნიკოლაი როსლავეცი (1881–1944)
სონატა ვიოლინოსა და ფორტეპიანოსთვის No. 4
Allegro con spirito (non troppo allegro)

სეზარ ფრანკი (1822–1890)
სონატა ვიოლინოსა და ფორტეპიანოსთვის სი მაჟორი
Allegretto ben moderato
Allegro
Recitativo-Fantasia: Ben moderato
Allegretto poco mosso

Ilya Gringolts – Violin
Peter Laul – Piano

Igor Stravinsky (1882–1971)
Three Pieces from "The Firebird"
Prélude et Ronde des princesses
Berceuse
Scherzo

Nikolai Roslavets (1881–1944)
Sonata for Violin and Piano No. 4
Allegro con spirito (non troppo allegro)

César Franck (1822–1890)
Sonata for Violin and Piano in A Major
Allegretto ben moderato
Allegro
Recitativo-Fantasia: Ben moderato
Allegretto poco mosso

პროგრამის შესახებ
ტექსტის ავტორი ნინო ევანია

იგორ სტრავინსკი – სამი პიესა ბალეტიდან „ფასკუნჯი" („ფასკუნჭია" ხტრავინსკის სატრანსპორტო კორეოს ფაქტობრივად დასაბამი მისცა. სერგეი დიაგილევის „რუსული სეზონებისთვის" შექმნილი ბალეტის პრემიერა 1910 წლის 25 ივნისს პარიზის ოპერაში შედგა; ქორეოგრაფი მიხაილ ფოკინი იყო, მთავარი პარტია კი თამარა კარსავინამ შეასრულა.
მოგვიანებით სტრავინსკი ამ მუსიკას არაერთხელ დაუბრუნდა. დღევანდელი სამი პიესის სავიოლინო ვერსიებსაც საკუთარი ისტორია აქვს: „პრელუდია და პრინცესების რონდო" სტრავინსკიმ 1926 წელს პაველ კოხანსკისთვის გადაამუშავა, „ნაცნობა" კოხანსკისთვის შექმნილი ვერსიაც არსებობს; მოგვიანებით სტრავინსკიმ იგი სამეულ დუქსინთან ერთად ხელახლა გადაამუშავა და მას „სკერცოც" დაუძახა, თავად ბალეტში ისხენებდა, რომ სტრავინსკისთვის ფრანსკურიფცია უბრალოდ ნოტების ერთი ინსტრუმენტიდან მეორეზე გადატანა არასოდეს ყოფილა — კომპოზიტორი ნანარმოებს ახალი ინსტრუმენტის ბუნების შესაბამისად თავიდან აზრობენეზდა.

ნიკოლაი როსლავეცი – სონატა ვიოლინოსა და ფორტეპიანოსთვის No. 4
როსლავეცმა მეოთხე სავიოლინო სონატა 1920 წელს შექმნა. იგი ერთანერთია და მას ერთადერთი ტემპური მითითება აქვს — Allegro con spirito (non trappo allegro). ნანარმოები პირველად 1926 წელს მოსკოვში გაჟღერდა. როსლავეცი XX საუკუნის დასაწყისის ავანგარდის ერთ-ერთი ყველაზე თვითმყოფადი ფიგურა იყო და საკუთარ კომპოზიციურ მეთოდს „სინთეტიკური აკორდების" სისტემაზე აგებდა. 1920-ანი წლების ბოლოს მის ნიმაააღმდეგ საბჭოთა ხელისკაცურ პრესაში კამპანია გაძლიერდა; მოგვიანებით მისი მრავალი ნანარმოები აინღეულების განმავლობაში პრაქტიკულად გაქრა საკონცერტო ცხოვრებიდან. ამიტომ, როსლავეცის შესახებ თანამედროვე საკონცერტო ცხოვრებაში დაარნეება ის უფრო ფარული ისტორიული პროცესის ნანილია, რომლის შედეგადაც ხანგრძლივი დროის განმავლობაში ჩრდილში მოქცეული კომპოზიტორის შემოქმედებისა და მნიშვნელობის გადადასება ხდება.

სეზარ ფრანკი – სონატა ვიოლინოსა და ფორტეპიანოსთვის ლა მაჟორი
ფრანკმა თავის ერთადერთი სავიოლინო სონატა 1886 წლის შექმნა და იგი მეუღლეთ ვიქტორ ტაჟს ბრალის საქორნინო საჩუქრად მიეძღვნა. 26 სექტემბერს, ქორნინების დიღას, იზაის პარტიტურა ფრანკის მეგობარმა მარღ ბორგმა გადასცა; მოკლე რეპეტიციის შემდეგ იზაიმ და პიანისტმა მარი-ლეონტინ ბორდ-პენმა სონატა იმავე დღეს სეუჩრებისთვის შეასრულეს. კიდევ უფრო დაუვიწყარი აღმოჩნდა საკარო პრემიერა 16 დეკემბერს ბრიუსელში. კონცერტი სამ საათზე დაიწყო, სონატა კი პროგრამის ბოლოს იყო. როდესაც მისი შესრულების დრო მოვიდა, მუზეუმის დარბაზში უკვე თითქმის ჩამობნელებულიყო, ხოლო აღმინისტრაცია ხელოვნური განათების გამოყენებას არ ჭმებდა. იზაიმ და ბორდ-პენმა დაკვრა მაინც გააჩაღეს და ბოლო სამი ნაწილი თითქმის სრულ სიბნელეში, ზეპირად შეასრულეს. მომდევნო აინღეულებში იზაი სონატას მთელ მსოფლიოში ასრულებდა და ამბობდა, რომ მას ყოველთვის ით amore უკრავდა — ჩადაან იგი საქორნინო საჩუქარი იყო.

ად ფროს საქართველოში...
1920 წელი, როდესაც როსლავეცმა მეოთხე სავიოლინო სონატა შექმნა, ჩრდილოეთის პირველი დემოკრატიული რესპუბლიკის არსებობის ბოლო სრული წელი იყო. 7 მაისს მოსკოვში გაფორმებული ხელშეკრულების საბჭოთა რუსეთმა საქართველოს დამოუკიდებლობა ოფიციალურად ცნო და ჯარი თქვა მის მიმართ ტერიტორიულ პრეტენზიებზე. ასალაპარაკე რესპუბლიკა ამ დროს საკუთარი სახელმწიფო ინსტიტუტების, განსაღვრისა და კულტურული ცხოვრების გამჯაიეებას ცდილობდა. ეს ძერითად დოდანს არ გაკრძელებულა: 1921 წლის თებერვალში წითელი არმია საქართველოში შემოიჭრა, ხოლო მარტში დამოუკიდებელი რესპუბლიკა დაეცა. ამგვარად, როსლავეცის 1920 წლის სონატა ისეა ისტორიული მოვლენის ეკვთვნის, როდესაც საქართველო ჯერ კიდევ დამოუკიდებელი ევროპული სახელმწიფოს მომაკლის აშენებას ცდილობდა.

Programme Notes
Notes by Nino Jvania

Igor Stravinsky – Three Pieces from The Firebird
The Firebird effectively launched Stravinsky's international career. Created for Serge Diaghilev's Ballets Russes, the ballet was premiered at the Paris Opera on 25 June 1910, with choreography by Michel Fokine and Tamara Karsavina in the title role. Stravinsky returned to this music repeatedly in later years. The violin versions heard today have their own history: Prélude et Ronde des princesses was arranged for Paweł Kochański in 1926. A Kochański version of the Berceuse also exists; Stravinsky later reworked it with Samuel Dushkin and added the Scherzo. Dushkin recalled that Kochański found the Berceuse unplayable, never a matter of simply transferring notes from one instrument to another: the composer wanted to rethink a piece according to the nature of its new instrument.

Nikolai Roslavets – Sonata for Violin and Piano No. 4
Roslavets composed his Fourth Violin Sonata in 1920. It is a single-movement work carrying one principal tempo indication: Allegro con spirito (non troppo allegro), and it was first published in Moscow in 1926. Roslavets was one of the most individual figures of the early twentieth-century avant-garde and developed a compositional method based on what he called a system of "synthetic chords." By the end of the 1920s, he had become the target of increasingly hostile campaigns in the Soviet musical press, and many of his works subsequently disappeared from concert life for decades. The modern return of Roslavets's music is therefore also part of a broader historical recovery of a composer whose reputation was long obscured.

César Franck – Sonata for Violin and Piano in A Major
Franck composed his only Violin Sonata in 1886 and offered it as a wedding gift to the Belgian virtuoso Eugène Ysaÿe. On the morning of Ysaÿe's wedding, 26 September, Franck's friend Charles Bordes presented him with the score; after a hurried rehearsal, Ysaÿe and the pianist Marie-Léontine Bordes-Pène played the Sonata for the wedding guests that same day. Its public premiere on 16 December in Brussels produced an even more memorable story. The concert had begun at three in the afternoon, and the Sonata came at the end of the programme. By then the museum gallery was almost dark, while the authorities did not permit artificial light. Ysaÿe and Bordes-Pène nevertheless continued, performing the final three movements virtually in darkness and from memory. In the decades that followed, Ysaÿe carried the Sonata around the world and said that he always played it con amore — because it had been his wedding present.

Meanwhile in Georgia...
The year 1920, in which Roslavets composed his Fourth Violin Sonata, was the last full year of the First Democratic Republic of Georgia. On 7 May, a treaty signed in Moscow formally recognised Georgia's independence on the part of Soviet Russia and renounced Russian territorial claims against it. The young republic was then attempting to consolidate its state institutions, education and cultural life. That period proved tragically brief: in February 1921 the Red Army invaded Georgia, and by March the independent republic had fallen. Roslavets's 1920 Sonata therefore belongs to the same historical moment in which Georgia was still trying to build the future of an independent European state.